

ዓድኻ ክዝመት ዶ ዓይንኻ ይዕመት

ወትሩ ብምስጋናን ሰላምታ ምጅማር ዝመስልዎ የለን።

ስለ ዝኮነ ንኹሉም ጸጸር ብምልዓል ኣብ ኩሉ መዳይ ነዚ ኣረሚናዊ ስርዓት ኣስመራ ኣብ ምቅላዕ ዘይሕለል ቃልሲ እተካይዱ ዘለኹም ዜጋታት መሳሰ ናዓኹም ይኹን።

ብፍላይ ከኣ ነቶም። ኣቐዲሞም ንናጸነት ድሒሮም ካኣ ንልዕላውነት ሕገ ኢሎም ኣብ ዕሽል ዕድሚኦም ንኹሉ ናይ ምቕት ናብርኦም ራሕራሐም ዝተቐለሱን ጌና ዝቃለሱ ዘለውን ምስ ክህሉ ዝኸለል ኩሉ ሕጽረታት ንስለ እቲ ዝገብርዎ ናይ ቃልሲ ጽንዓት ጥራሕ እኳ ብቐለል ዋጋ ዝትመን ኣብ ርእሲ ዘይምጃኑ ክብርን ሞላን እኳ ክውሕዶ ባሃላይ የ። ስለዚ ካኣ ዘለኒ ኣኸብሮት እንተገለጽክዎስ ማዓስ በዚሕኩም። I will not leave South Africa, nor will I surrender. Only through hardship, sacrifice and militant action can freedom be won. The struggle is my life. I will continue fighting for freedom until the end of my days. Nelson Mandela

እስኻትኩም ውን ከምዚ ናይ ነልሶን ማዴላ ኢድኩም ከይሃብኩም ብብዙሕ ፈተነታት ሓሊፍኩም ጽንዓትኩም ዘመስከርኩም ምኳንኩም ኣሉ ዝባሃሎ ኣይመስለንን። ብምጽናዕኻ ጥራሕ ግን ዝመጽእ ናይ ሓርነት ለውጢ የለን። ልዕሊ'ቲ ጽንዓት መሪሕ ግደኹም ክትጻወትዎ ዘለኩም ግን ዘንግዕኹም ምህላውኩም ባዕልኻትኩም እትደጋግምዎ ሓቂ'ዩ። ከመይ'ሲ እቲ ፍልልያትኩም ኣብ ልዕሊ'ቲ ስርዓት ዘይኮነስ ብኸመይ ንእለዮ ዝብል ናይ ኣገብብ ጉዳይ'ዩ ክፈላሊ ዝጸንሓን ዘሉን። ዓድኻ ክዝመት ዶ ዓይንኻ ይዕመት ከም ዝባሃል ናይ ዝሓለፈሲ ሓሊፍ እሞ ሕጅ ኸ እንታይ ኢና ከነተስፋ።

ኣብዚ ዘለናዮ መድረኽ ኣብ ዞናና ብዙሓትን ኣዝዮም ቁልጥፋት ዝኮኑ ተርእዮታት እንዳተኸሱቱ ይኸዱ ምህላዎም እንክታተሎ ዘለና ሓቂ'ዩ። ብኡ መጠን ካኣ ንገርናን ህዝብናን ዘሻቕሉ ጥራሕ ዘይ ኮነስ ንህላውነቱ ዝፈታትኑ ጎሊሆም ኣብ ዝራኣዩሉ ዘለው ኩነታት ንርኩብ ምህላውና 'ዩ። ብሕጽር ዝበለ ኣህራርባ ስምምዓት ኣብ መንጎ ዶ/ኣብይን ኣረሚናዊ እስያስን ግልጽነት ዘየብሉ ጉዳይ ሃገርን ሃገራውነትን ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ኣውራጃም ንኸይሸምትዎ ኣብ ስግኣት ምህላው እንክታተሎ ዘለና ኣምር 'ዩ።

ስለዚ ዓድኻ እንዳተዘምተ የዐንትኻ ቋሕ ኣቢልካ ዶ ምላሽ ትህበሉስ ወይ ድማ ከም ቀደምካ ኣብ ንል ዘረባን ፍረ ዘይብሉ ኮለል ትብል? ኣብ'ቲ ዝሓፈ ዓመታት ኩሉ ዓቕሚ ተቋውሞ ኣስሚሩ ንኸይቃለስ ሓሊኹም ዝሓዙ ምስምሳት ብሓቂ ወድዓውነት ኔርዎም ዶ ኢልና ነብስናን ነብሰ ኣማትናን እንተንሓትት ዋላ ሓደ ሰብ እኳ ብስኩ-መሳታዊ ትንታኔ ርትዓውነት ዘለዎ መልስ ክቕርብ ዝኸለል ዝህሉ ኣይመስለንን።

ምኸንያቱ'ሲ እቲ ዝፈላሊ ድሕሪ ውድቀት ምልካውነት ናይ ርሑቕ ዕላማታቶም ዳኣንበር ኣብ ምውዳቕ ምልካውነትስ ኮቶ ኣይኮነን።

ኣነ ዘይኮንኩ ዳርጋ ኩሎም ክብል ይደፍር መራሕቲ ተቐዎምቲ ውድባት ኣብ ዝገብርዎ ቃለ-ማሕተት ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝገለጸክዎ ከየስመርሉ ሓሊፎም ኣይፈልጡን።

ሞዚ እንተዳኮይኑ እቲ ሓቂ ካብ ናይ ርሑቕ ቀረባን ራኢኻ ብምድብላቕ!ሞ ኣደዳ ህግደፋውያን ካብ ምጃን ወጺእኻ ነቲ ናይዚ እዋን ዘለናዮ ሻቕሎት መጸዎዕታን ብምቕባል ፍልልያትካ ብዘየግድስ ኩሉ ዓቕሚ ተቐውሞ ጠርኒፍካ ኣንጻርዚ ገባቲ ስርዓት ካብ ምቅላስ ንጽባሕ ዘይባሃሎ ሃገር ንምድሓን ግዜ ኣኸሉ ባዕሉ ይሓትት ኣሎሞ ምላሽ ሃብሉ። ንማለቱ እቶም ዝፈላልዩ እንታይ ይመስሉ ብሓቂ ድዩ

ኸነቲ ናይ ሓባር ጸላኢ ብሓደ ኮይኖም ከይቃለሱ ቀዳምነት ብምሃብ ጋራዱ ብምሓዝ ንደምብ ተቐውሞ ኣብዚ ሕጂ ዘለዎ ንኸህሉ ምኸንያት ዝኾነ፣ ኩሎም ዘይክኾኑ ይኸእሉ ግን እስከ ገለ ካብቶም ብዙሓት ወስ ኣቢሉ ክሓልፍ።

- 1-ፈደራላዊ ዶ ወይ ሊበራላዊ (Federalism OR Liberalism)
- 2- እስላማዊ ዶስ ዕልማናዊ ስርዓት ይትከል።

3-ንኣገባብ ኣቃላልሳ ዝምልከት ካኣ ብሰላም ዶስ ብዓመጽ ወይ ምኸልቲኡ ዝብሉ እዮም እዞም ኣብ ቁጽሪ ሓደን ክልተን ዘለው ከም ሓቂ ናይ ዝእዋን ሕቶታት ኣብ ርእሲ ዘይምጃኖም ብሕጽር ዝበለ ኢጋላልጸ ድሕሪ ውድቀት ምልኪ ምስ ህዝብኻ ኮይንካ እትማኸረሉን እትዋዳደረሉን ናይ ርሑቕን ከም ቆሞሚ ዕላማ ክታሓዙ ዝነበሮም ይመስለኒ። ብዛዕባ'ቲ ሳልሳይ ብዝምልከትግን እቲ ምርጫ ወይ ሕርያ ናይቶም ብኸመይ ይቃለሱ መስል እንበር ካልእ ኣካል ክውስነሎም ብፍጹም ኣይግባእን ዝብል ጽኑዕ እምነት ኣለኒ ዝፈላሊ ሰብ ኣሎ ኢሉ'ውን ኣይኣምንን። ምኸንያቱ ንሃላኽ እንተዘይኮይኑ ሓደ እኳ ነቲ ሓደ ጠጠው ከብሎ ተኸእሎ የብሉን።

እንታይ ዳኣዩ ክኸውን ዝነበሮን ዘለዎን ኩሎም ናይ ሓባር ጸላኢ ክሳብ ዝኮነ እቶም ሰብ ብረት ብብረቶም እቶም ሰብ ሰላም ካኣ ብሰላማዊ መንገዶም፣ ሰብ ክልተ ካኣ ብክልቲኡ ንኸይቃለሱ መን ዓገቶም። ካብ ብዘረባ

ምትህልላኝን ምክሳሰን እቶም ሰብ ብረት ሓደ ጀነራል ሰብ ሰላም ካኣ ሓደ ኣንባሳደር ኣስጉኩም ተዝኹኑ ዶ ኣይምተመርጸ ትብሉ። እዞም እንዛረበሎም ዘለና ፍልልያት ብግቡእ ተቐሊሶምን ተመራሖምን እንተ-ዝኮኑስ ኣብ'ዚ ሕጂ ዘለናዮ ደረጃ ዶ ንወረድና ኔርና ኢልና ነብሰ-ወከፍና ንባዕልና ንሕተት። ብርግጽ ካኣ'ቲ መልሲ ኣይፋሉን ምኻኑ እንፋላለዮሉ ኣይመስለንን።

ከም ናተይ ትዕዝብቲ ካኣ ሓደ ካብቲ ቀንዲ ጸገማት ኮይኑ ዝስማዓኒ ናይ ኣታሓስባ ፍልልያትን ጥራሕ ዘይኮነስ ናይ ተሞክሮን ናይ ቶም መራሕቲ ባህርያት-ውን ከይተረፈ ዝግበዩ ክፋል ናይቲ ሽግር ካብ ምኻኑ ኣይተርፍን ዝብል መደምደምታ ዝመጽሓሉ እዋን ኣሎ።

ካልእ ንሓድነትና ዓወትናን ንክይቀላጠፍ ዝዕንቅጹ ትሕቲ ሃገራውነት ዝኾነ-ውን ኣይሳኣንን። ኮታ ብኸምዚ ዶ ከምቲ እንዳተባህለ ወግሓ ጽብሐ ከም እንቋቋሖ ምጨጫሕን ምርባሕ ውድባትን ያኢ ከም ዘበናውነት (modern) ተወሲዱ ክጥቀመሉ ዝግቦእ ዓቢ ዕድላት የሕልፉ ምህላው ብፍላይ መራሕቲ ደለይቲ ፍትሒ ክእመንሉ ዘለዎ ምስክርነት ዘይሓትት ህላውነትና ባዕሉ ዝገልጹ ህያው'ዩ።

ኣብ'ዞም ዝሓለፉን ዘለውን ዓሰርተታት ዓመታት ብሰንኪ ድኽመታት ደለይቲ ፍትሒ ስርዓት እስያስ ሕርሕራይ ጌሩ ብምምዝማዝ ንኤርትራን ኤርትራውነትን ከም ናይ ብሕቲ ሃላኺ ኣቕሓ ብምውናንን እነሆ ኣብ ዕዳጋ ኣውራዳ ቱታ ይብለና ኣሎ።

ሃገር እንዳተጠልመት ሕጂ ኸ የዕንትና ዶ ይታዓመት? ጉዕዞ እስያስ ካበይ ናበይ ዝብል ሕቶ ባዕሉ

ነቲ መጋረጃ ጥልመቱ ስለ ዝቐንጠጠ ብዙሓት ደገፍቲ ዝነበሩ ዓው ኢሉም ተቃውሞኦም ኣብ ዘዳውሑሉ ዘለው መድረኽ በጺሕና ምህላውና ካብ ኩልና ዝተኸወለ ኣይኮነን።እቲ ስዒቡ ዝመጽእ ሕቶ እሞ ኸ ካብ ዝሓለፈ ድኽመታቱ ተማሂሩ ነዚ ዝናሃሃር ዘሎ ናይ ተቃውሞ ትንሳኤ ኣብ ምጥርናፋ ይኹን ኣብ ምሳባቡን ምሕያሉን ድልውነቱን ማዕሪ ክንደይ'ዩ፣ዝብል ሕቶ ኣገዳስን እዋናዊ ይመስለኒ።

እቲ መልሲ እወ ይካኣል'ዩ እንተኾይኑ! ሞ ሃዩ ግዜ ዝህብ ኣይኮነን መርድእ ይመጸካ ኣሎ ምላሽ ሃበሉ ብተሎ ድሕሪ ምባል፣ ብሓፈሽኡ ንኹሉ ወዲ ሃገር ኣብ ውሽጥን ወጻኢን ዘሎ ነዚ ዝስዕብ ምሕጽንታን ጸዋዒትን ከቕርብ ከለኹ ካብ ዝሓለፈ ሎሚ ዝያዳ ተዓጻጻፍነት ብዘለዎ ሓባራውን ሃገርራውን ምትእኽኻባት ይሓተና ምህላው ካብ ዝብል እምነት ስለ ዝብገስ'ዩ። ከም ምክንያት እቲ ኣብ ላዕሊ ተዘርዚሩ ዘሎ እኳ እንተወሲድና እኹል ኣብነት ይመስለኒ።

ብፍላይ ካኣ ነዞም ዝስዕቡ ኣካላት ህጹጽ መጻዕታይ የቕርበሎም

1-ፖለቲካውያን ውድባትን ፣ብርገሳውያን ማሕበራትን ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዝተንከፍክም ዝሓለፈ ጌጋታት ይኣክል ብምባል ካብ'ዚ ዘንጻላልዎና ሓያል ነጎዳ ንምድሓን ንኻላይ ግዜ ብዘይጣዕስ መገዲ ዳግማይ ሓበራዊ ውዳቤታት ብምግባር ነዚ መድረኽ ዝበቐዕ ኤርትራዊ ዝዓስሉ ናይ ለውጢ ብስራት ክትእውጁ ይጽውዑ።

2-ምሁራትን ሰብ-ሞያታትን፣ ፍልጠትኩም ንሎሚ ዘይኮነ ሞ! ንምዓስ! ሃገርና ብሰንኪ ስርዓት ኣልባነት ዜጋታታ ተበታቲኖም ከይኣክል ንልእላውነትና ዝፈታትን ኣብ ንህዝብና ዘሻቕልን ኩነታት ንርከብ። ንሃገርኩምን ህዝብኹምን ካብ'ዚ ዘለዎ ሓደጋ ንምድሓን ዘለኩምሓይሊ ፍልጠት ተጠቐምኩም ኣብ ፖለቲካውን ዲፕሎማሲያውን ስራሕ ጸሚድኩም ንሸርሕታት ኣረማናዊ ስርዓት ኣብ ምብዳህ መሪሕ ግዴኹም ከተበርኩቱ ምሕጽንታ ዘድልዩኩም ኣይመስለንን።

(In Countries where innocent people are dying, the leaders are following their blood rather than their brains. Nelson Mandela)!ስርዓት እስያስ ደም ኤርትራውያ እዳዋሓዘ ከይገደሶ ናብ'ቲ ከይደቀሰ ዝሓልሞ ዘሎ ገጽና ሸተተት ከዩብለና'ሞ ዳግማይ ላዕልን ታሕትን ዝብል ንሰኻትኩም ምሁራት ካብ ኮንኮም፣ ከይኮነ ከሎ ወግን ከይተሰብረ ካኣ ጸግን ስለ ዝኮነ፣ ከሎ ጌና እህህታኹም ከተስምዖ ትሕተቱ ኣለኹም።

3- ጋዜጠኛታትን ካልኣት ኣብ ኩሉ መዳይ ናይ ምድያ ትነጥፋ ዜጋታት፣ ዓይንን እዘንን ህዝቢ ብምኳንኩም ነቲ ትገብርዎ ዘለኹ ብምድራዕ ብዝተራቐቐ መንገዲ ሰልኹ ኣብ ኣእዛን ህዝቢ ዝበጽሓሉ ኣገባብ ፈነዋኹም ከተሓይሉ ኣለኩም ካብ ዝብል ናይ ደገፍ መልእኽተይ እንተዘይኮይኑ ንዓኹም ዝኸውን ብዙሕ ምሕጽንታ የብለይ።

4-ዘዩምትን ገጠምትን ካልኣት ኣብ ስነ-ጥበባት እትነጥፉ-ናታትኩም ተራ ኣብ ሃገራዊ ምልዕዓል ዘለዎ ኣበርክቶ ልዕሊ ዝኮነ ካልእ ባእታታት ምኻኑ ታሪኹ ዝምስክር ሓቂ'ዩ።ሕጂ'ውን እትገብርዎ ዘለኩም ስርሓት ኣብ ቦትኡ ኮይኑ ልዕልኡ ክትከደ ግን ኩሉ ዝጽበዩ ዘሎ ጠለባት ምኳኑ ንስኳትኩም-ውን ትስሕትዎ ኣይመስለንን። ስለ ዝኮነ ካብ ብተናጽል ብሓባር ከምቲ ናይ ሰብዓታት፣ ሰማናታት ኣብ ህዝብኩም ዘለዎ ቦታታት ብምካድ ነዚ ዘጻላልዎና ዘሎ ሓደካ ብዘንጸባርቕ መልክዑ ብቀጻሊ ምልዕዓላትኩም ከተውሕዙ ኩሉ ፈታዊ ህዝቡን ሃገሩን ዝኮነ ኤርትራዊ ብሃንቀውታ ዝጽበዩኩም ምካኑ ድሕሪ ባይታኹም ባዕሉ ዝሃረበሉ ዘሎ ምስክርነት ትድልይሉ ኣይመስለንን። ኣብ ኢድኩም ዘላ በርዒ ኣብ ጎረቤትኩም ዘላ ድምጺ ሃዩ ኣንጻር'ዚ ዓማጺ ንያት ህዝብኹም ክብ ኣብ ምባል ሓባራዊ ተብግስኹም ከትቃላጥፉ ምሕጽንታ ዘድልዩኩም እኳ እንተዘይኮይኑ ኮነ

ብስም ኩሉም ደለይትነትምን ፈተውትኩምን ኮይነ ግን ከታሓሳስበኩም ሕልናይ ዝዳፋፋኣኒ ምህላወ ክሓብኣልኩም ኣይመርጽን።

5-ህዝባዊ ሰራዊት

እታ ብስዋእትነት ዝመጸት ናጻነት ብህላውነትካ ልእላውነታ ዝተኸብረት ሞ ክንዲ ቅንጣብ ኣድሪ ጣዕሚ ናጻነት ከየስተማቐርካ ብዝተፈላለየ ሸርሒ ሃገር ተወሪራ ኣይሰላም ኣይውግእ እንዳበለ ብጀሆ ሓሊኹ ብምሓዝ ንዓኻውን ካብ ኩሉ ማሕበራዊ ዝምድናታትካ ናይ ሂወትካ ተስፋ ኣርሒቐ ብምሓዝ ቅያታት ወለድኻ ደፊኑ ምስ ናፍት ብምምካር ህ/ሰራዊት ካብ ናተይ ናውቲ ማእቶት ሓሊፍካ እትገብሮ የብልካን ይብልካ ኣሎ። እቲ ቦትሪ ኣብ ኢድካዮ ዘሎ እቲ ተመን ካኣ ኣብ እግርኻ ንመን ኢኻ ትጽቦ እዚ መንደላይ ተመን ምሳኻ ኣለኹ እንዳበለ ክንደይ ንጹሃት ደቂ ሃገር ዘየጥፍኤ። ስለዚ ንባዕልኻውን ናብቲ ንቡር መነባብሮኻ ክትምለስ ዝተሰደ ህዝብኻ መታን ሃገሩ ክምለስ-ዝወለደት ኣደ ክትድበስ ናይ ሰላም ንፋሳት ከተተንፍስ እንተኾይኑ እዚ ሰራም ኣብ ከባቢኻ ኮይኑ ዘዝተወልደ ብሃገራዊ ኣገልግሎት ምስምስ ፉሕ ምትን ዘእትወልና ዘሎ ቦታ ቦትሪ ኣብ ኢድካ ዘላ ከይቀጥቀጥኻ መፍትሒ ስለ ዘይርከቦ ብዘይ-ዋዓል ሕደር ሃገራዊ ሓላፍነት ብምውሳድ ኣብ ጎኒ ህዝብኻ ወጊንካ ምላሽ ክትህበሉ ናይ ኩሉ ዓላይ ፍትሒ መጸዋዕታ ምኻን ከስምረሉ ይፈቱ።

እታ ክርቢት ኣብ ኢድካ ኢያ ዘላ ንሸጃራ ዶስ ወይስ ነዚ ከዳዕ ሰብ መሰል ነቐዝ ህዝቢ ተቃጽላ እታ መልሲ ሕጅውን ኣብ ኢድካ ኢያ ዘላ።

ሸርሕታት ምልካዊ የብቅዕ-----ሸግ ናይ ሓርነትና ትወልዕ

ብርሃነ ጎሉ